CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HAF 2022

TGAU
CYMRAEG IAITH - UNED 2
3000N20-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2022. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH - UNED 2

HAF 2022

ADRAN A (Darllen): 30 marc

Darn Darllen 1

Cyfrannu at Elusen

A1. Pa ganran o ddynion yr Alban gyfrannodd at elusen rhwng Gorffennaf 2018 a Gorffennaf 2019? Rhowch ✓ yn y blwch priodol. [1]

Un marc am nodi:

88%

Adalw gwybodaeth

A2. Nodwch a yw'r gosodiadau canlynol yn gywir neu'n anghywir trwy roi ✓ neu x yn y golofn ar y dde. Mae un wedi ei wneud i chi'n barod. [2]

Un marc am bob ateb cywir:

	✓ neu x
57% o'r bobl sy'n cyfrannu at elusen yng Ngogledd Iwerddon yn rhoi arian i elusennau crefyddol.	x
Mae mwy o bobl Lloegr yn rhoi arian i gadwraeth nag unrhyw wlad arall ym Mhrydain.	x
Yn ne ddwyrain Lloegr, mae hanner y bobl sy'n rhoi arian i elusen yn gwneud hynny trwy dalu arian bob mis.	x

Adalw a dehongli gwybodaeth

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 2
Trec yr Wyddfa

A3. Mae un o'r gosodiadau canlynol yn gywir. Nodwch pa un sydd yn gywir trwy roi ✓ wrth un o'r brawddegau. [1]

Un marc am nodi:

Rhaid codi o leiaf gan punt mewn nawdd er mwyn cymryd rhan yn y daith gerdded.	✓
Os nad ydych yn llwyddo i orffen y daith gerdded, fe gewch eich tâl cofrestru yn ôl.	
Cwmni Tŷ Gobaith sy'n noddi'r daith gerdded.	
Caiff plant o bob oed gymryd rhan yn y daith gerdded.	

Adalw a dehongli gwybodaeth

A4. Pa air sy'n awgrymu bod yn rhaid cofrestru o flaen llaw er mwyn cymryd rhan yn y daith gerdded? Rhowch ✓ yn y blwch priodol. [1]

Un marc am nodi:

angenrheidiol

Dehongli ystyr gair

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 3
Cwis Plant Mewn Angen

A5. Beth yw bwriad yr awdur yn y darn hwn? Rhowch ✓ yn y blwch priodol. [1]

Un marc am nodi:

cyflwyno gwybodaeth

Dehongli

A6. Esboniwch sut mae Plant Mewn Angen wedi datblygu a newid dros y blynyddoedd. Dylech gyfeirio at y darn darllen i gefnogi eich ateb. [4]

0 marc
Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1 marc
Nodi o leiaf un newid/datblygiad (rhaid cyfleu'r hen a'r newydd)

2 farc
Nodi 2-3 newid/datblygiad

3 marc
Nodi 2-3+ o newidiadau/datblygiadau gan ddehongli fwy nag unwaith

4 marc
Nodi 2-3+ o newidiadau/datblygiadau gan ddehongli'n dda

Gellir nodi:

Apêl radio	Teledu/telethon
£1,143 / £625,836	£1 miliwn ar ei newydd wedd
Rhaglen 5 munud	Telethon / noson
Arth felen - Sooty	Arth felen - Pudsey
Sooty/Terry Wogan/Sue Lawley	Alex Jones (o'r llun)
Neu unrhyw ffeithiau perthnasol eraill sy'n dangos newid	
Enghraifft o ddehongli: Mae hyn yn dangos bod Plant Mewn Angen ar y teledu wedi dod yn fwy poblogaidd ac yn denu mwy o gyfraniadau ariannol.	

Adalw a dehongli gwybodaeth

Darn Darllen 4
Cymro o Bowys yn cneifio 1,143 o ddefaid mewn 24 awr.

A7. Mae Owen Davies yn falch o'r hyn mae ef wedi ei wneud. Nodwch **un** rheswm sy'n esbonio pam ei fod yn falch. [1]

Un marc ,unrhyw un o'r canlynol:

- Wedi curo'i darged o godi £6,000
- Wedi codi arian at elusen / enwir elusen
- Torf o 400 yn gwylio/cefnogi
- Gwerth y boen i godi cymaint o arian – pam – nid gwerth y boen yn unig
- Chwalu'r targed o ran nifer o ddefaid i'w cneifio
- Wedi codi swm da o arian

Dehongli a rhesymu

A8. A yw 'marathon o sialens' yn ddisgrifiad da o'r hyn a wnaeth Owen Davies? Nodwch pa **dechneg/nodwedd arddull** a ddefnyddir yn y disgrifiad a thrafodwch a yw'n **ddisgrifiad da** yn eich tyb chi. [3]

1 marc am nodi mai trosiad yw'r nodwedd/dechneg.

Hyd at ddau farc ychwanegol am nodi effaith y disgrifiad:

1 marc
Dehongliad cryno/arwynebol o effaith y disgrifiad

2 farc
Dehongliad manwl/ gwreiddiol sy'n argyhoeddi

Trafod a gwerthuso techneg arddull

Darn Darllen 5
Gwenu yn Ghana

A9. Pa air yn y darn isod sydd yn golygu bod talu am y daith wedi bod yn anodd. Tanlinellwch **un gair**. [1]

Un marc am nodi:

Does dim amheuaeth mai codi'r arian i allu mynd ar fy nhaith i Ghana oedd yr **her** fwyaf. Roedd gennyf tua chwe mis i godi oddeutu £3,000. Er mwyn gallu gwireddu fy mreuddwyd i wirfoddoli yn Ghana, un peth a wnes i godi arian oedd gwerthu fy ngwaith celf i bobl leol.

Dehongli ystyr gair

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 6
Y Seren Fflim â'r Galon Lân

A10. Pam rydych chi'n meddwl bod elusen Achub y Plant wedi dewis Luke Evans fel llysgennad iddyn nhw? [2]

0 marc
Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1 marc
Nodi un rheswm/esboniad cryno neu arwynebol

2 farc
Nodi rheswm/rhesymau ac esbonio'n fanwl

- actor
- enwog/adnabyddus
- wyneb cyfarwydd/pobl yn ei adnabod
- pobl yn ei edmygu
- mae ganddo ddylanwad
- llawer o ddilynwyr
- denu sylw cynulleidfa eang

Enghreifftiau o esbonio:
- cynyddu diddordeb
- dangos empathi neu gydymdeimlad

Dehongli a rhesymu

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 5 a 6
Gwenu yn Ghana
Y Seren Fflim â'r Galon Lân

A11. **Cymharwch** brofiadau Mari Wyn Jones a Luke Evans. Cofiwch ddefnyddio tystiolaeth o'r darnau darllen i gefnogi'ch ateb. [8]

0 marc
Heb ymgeisio/ateb amherthnasol

1 marc
Ateb syml sy'n dangos y gallu i dynnu ambell ffaith o'r darnau darllen

2 farc
Nodi profiadau o'r ddau ddarn destun (3-4 ffaith) ond ddim yn cymharu'n bwrpasol

3 marc
Dechrau cymharu'n fwriadol y ddau brofiad (4+ ffaith) ond heb ymgais i ddehongli

4 marc
Cymharu'n fwriadol y ddau brofiad (4+ ffaith) gydag ymgais arwynebol i ddechrau dehongli'r profiadau hynny

5 marc
4+ darn o wybodaeth gymharol am y ddau gan gymharu a dechrau dehongli

6 marc
Ateb manwl sy'n cymharu'n hyderus ac yn dehongli'n dda

7 marc
Ateb manwl sy'n cynnwys gwybodaeth fanwl, ac weithiau'n heriol, am y ddau gan gymharu'n effeithiol; dehongli yn dda iawn

8 marc
Dethol gwybodaeth berthnasol, yn aml yn heriol, yn ddeheuig gan ddehongli'n aeddfed a chymharu'n effeithiol

Gellir cyfeirio at y canlynol, er enghraifft:	
Mari Wyn Jones	**Luke Evans**
merch	dyn
merch ifanc (ddim yn enwog)	actor enwog
o Gymru	o Gymru
16 oed	39 oed
teithio dramor	teithio dramor
Ghana	Libanus
gwaith elusennol	gwaith elusennol
codi arian i fynd ar y daith	mynd fel llysgennad i elusen Achub y Plant

plant	plant
iechyd ac addysg	addysg
wedi bod mewn ysgol	ysgol ar fws yr elusen
plant diniwed	plant diniwed
plant ac oedolion	plant yn unig
disgrifio cartrefi gwael - budredd	disgrifio cartrefi gwael/pabell/llawr concrit
plant yn dibynnu ar elusen	plant yn dibynnu ar elusen
gwên ar ôl cymorth	gwên ar ôl cymorth
eisiau helpu	rhoi llais i blant mewn trybini
gallu effeithio/newid pethau	gallu effeithio/newid pethau
diffyg adnoddau yn yr ysgol	ysgol yn cael ei chynnal ar fws yr elusen
gwerthfawrogi bywyd gartref	gwerthfawrogi bywyd gartref
rhan o griw	ar ei ben ei hun/gydag elusen
ysgol/canolfan feddygol	gwersyll ffoaduriaid
addysg/meddygaeth	rhyfel
Enghreifftiau o ddehongli:	
mynd yn wirfoddol/trefnu ei thaith ei hun/codi arian	cyfrifoldeb fel llysgennad a phethau wedi eu trefnu iddo
taith bersonol	cyfrifoldeb i helpu cyd-ddyn - neges ehangach
teimlo bod ganddi gyfraniad i'w wneud / gallu newid pethau	teimlo bod ganddo gyfraniad i'w wneud /gallu newid pethau
gwneud gwaith elusennol i ariannu'r daith	mynd ar ran elusen
plant a phobl yn wynebu heriau	plant yn wynebu heriau
siarad yn gyffredinol am blant	enwi plant penodol
rhoi ei harian/adnoddau ei hun i helpu	defnyddio'i enwogrwydd er lles y plant
defnyddio talent i godi arian a helpu	defnyddio'i ddylanwad i helpu
magu hyder	mwynhau cael dylanwad
pryderu ei bod ar ei phen ei hun	yr elusen yn gefn iddo/ffotograffydd gydag ef
am barhau i helpu	gweld y rôl fel un hirdymor

Cymharu, dehongli a dod i gasgliad

A12. Golygu (5 marc)

(i) Darllenwch y frawddeg isod a dewiswch y gair sydd fwyaf addas drwy roi ✓ yn y blwch priodol. [1]

Roedd Tom wedi llwyddo gan ei fod wedi gweithio'n ____________.

Un marc am nodi:

gydwybodol

(ii) Dyma frawddeg yn y trydydd person yn sôn am Elin. Newidiwch y frawddeg i'r person cyntaf fel ei bod yn sôn amdanoch chi eich hun. [3]

Aeth Elin i'r dref a phrynodd lyfr newydd er mwyn iddi fedru ei ddarllen yn ystod y gwyliau.

Un marc yr un hyd at dri am:

Aeth > Es i/ Es/ Euthum
prynodd > prynais / es i brynu / fe wnes i brynu
iddi > i mi > i fi

(iii) Dewiswch **un gair** o'r rhestr a'i osod yn y bwlch. [1]

Un marc am nodi:

lluniau

© WJEC CBAC Cyf.

ADRAN B (Ysgrifennu): (40 marc)

B1. Prawf ddarllen

(i) Yn y tabl isod, mae'r ddwy golofn gyntaf yn dangos dau opsiwn, un yn gywir ac un yn anghywir. Dewiswch yr opsiwn cywir a'i ysgrifennu yn y drydedd golofn. Mae un enghraifft wedi ei gwneud i chi'n barod. [3]

Un marc am bob dau ateb cywir (ni roddir marc am yr enghraifft).

Pa un sy'n gywir?		cywir
am hi	amdani	amdani
ohonyn nhw	o nhw	ohonyn nhw
merch brydferth	merch prydferth	merch brydferth
i fynu	i fyny	i fyny
gwersau	gwersi	gwersi
y bardd	y fardd	y bardd
enillodd	ennillodd	enillodd

(ii) Pa un o'r canlynol sy'n gywir? Rhowch ✓ wrth yr ateb cywir. [1]

Un marc am nodi:

dweud wrth

(iii) Mae un gwall yn y frawddeg isod. Yn y golofn gyntaf, nodwch y gwall ac yna cywirwch ef yn yr ail golofn. [1]

Gwelais i ffilm gwych yn y sinema brynhawn ddoe.

Un marc am nodi (Rhaid cael y cywiriad yn gywir i gael y marc):

Gwall	Cywiriad
gwych	wych

ADRAN B2 (Ysgrifennu) (35 marc)

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 5	**17–20 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**13-15 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**13-16 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**10-12 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 3	**9-12 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**7-9 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 2	**5-8 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**4-6 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-4 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-3 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

Mewn tasgau esbonio, disgwylir i ymgeiswyr resymu ac egluro ar sail deall a chyfuno syniadau / gwybodaeth sydd wedi eu cywain o'r testunau darllen ac o brofiadau personol.

© WJEC CBAC Cyf.